

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Koszalin 24.07.2017r.

RAPORT Z ORGANIZACJI EVENTU ANIMACYJNEGO W CETUNIU W DNIU 21.07.2017

Przygotował:
Zespół Fundacji Nauka dla Środowiska

Naturalnie Twórcza!

FUNDACJA
NAUKA DLA
ŚRODOWISKA

NIP: 6692337315, KRS: 0000146454

www.ndsfund.org

ul. Racławicka 15-17, 75-620 Koszalin
tel/fax: 94 341 10 98; 94 347 82 05

biuro@ndsfund.org

Na mocy umowy Nr PG.I.272.5.2017 zawartą pomiędzy Gminą Polanów a Fundacją Nauka dla Środowiska zrealizowano **w dniu 21 lipca 2017r. w Cetuniu** czwarty z cyklu 5 eventów animacyjnych w miejscowościach zidentyfikowanych jako zdegradowane (Cetuń, Chocimino, Naclaw, Polanów, Rzeczyca Wielka).

Event odbywał się w ramach projektu „Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta na lata 2017-2023” — współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej - Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

Wydarzenie odbywało się w dniu 21.07.2017r. na terenach rekreacyjnych przy boisku w Cetuniu i trwało 8 godzin od godz. 16:00 do 24:00.

W godzinach 16-18 oraz 20-24 odbywała się część festynowa, część warsztatowa odbywała się w godzinach 18.00-20.00. Event został zorganizowany w atrakcyjnym i przyjaznym miejscu w centrum miejscowości. W evencie uczestniczyło około 100 osób. Event był ogólnodostępny, niebiletowany.

Część warsztatową eventów (metody i narzędzia animacyjne i integracyjne) dostosowano do zdiagnozowanych problemów wynikających z danych statystycznych i danych pozyskanych ze spotkań z mieszkańcami podczas warsztatów. Zdiagnozowanym i kluczowym problemem jest słaba aktywność społeczna, niewystarczająca integracja społeczna mieszkańców, problemy w komunikacji, brak umiejętności współpracy oraz niski stopień zaangażowania mieszkańców na rzecz dobra wspólnego.

Celem eventu animacyjnego było wzmocnienie poczucia więzi społecznych - poczucia bycia częścią danej społeczności i współdziałania w obszarze dobra wspólnego. Event był dedykowany mieszkańcom Cetunia, w tym osobom wykluczonym społecznie lub zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Fundacja odpowiedzialna była za kwestie merytoryczne związane z tematyką rewitalizacji społecznej i budowania dobra wspólnego. Event został zorganizowany przy współpracy z podwykonawcą - Polanowskim Ośrodkiem Kultury i Sportu, który odpowiadał za obsługę techniczną eventu.

Szczególnie interesującym pomysłem z punktu widzenia sukcesu procesu rewitalizacji w Gminie Polanów, który będzie wdrażany w ramach rewitalizacji społecznej wsi Cetuń są zajęcia edukacyjne dla lokalnych animatorów i liderów. To cykl 4 spotkań, w następujących blokach tematycznych:

Blok I jedno spotkanie 8 godzinne

- kompleksowa wiedza i umiejętności w zakresie pracy z grupą i animowania rozwoju lokalnych społeczności (w tym poprzez narzędzia coachingu oraz gry psychologiczne),
- rozwijanie i doskonalenie metod pracy na rzecz aktywizacji i integracji lokalnych społeczności,
- narzędzia pracy lokalnego animatora - jak skutecznie dotrzeć do społeczności lokalnej i otoczenia,
- budowanie zespołu, zarządzanie zespołem,
- umiejętności liderские i poszerzanie ich, pogłębianie wiedzy.

Blok II jedno spotkanie 8 godzinne

- zrozumienie mechanizmów funkcjonowania ekonomii społecznej,
- diagnoza środowiska lokalnego,
- wskazanie i pomoc w doborze narzędzi animacji lokalnej i budowania partnerstw, wykorzystanie narzędzi tj. inicjatywa lokalna w budowaniu aktywności lokalnej społeczności,

- proces budowania grup nieformalnych, grup inicjatywnych, partnerstw lokalnych.

Blok III jedno spotkanie 8 godzinne

- tworzenie i funkcjonowanie podmiotów ekonomii społecznej - charakterystyka podmiotów w sektorze ekonomii społecznej, tworzenie stowarzyszeń, fundacji, spółdzielni socjalnych krok po kroku, odpłatna działalność pożytku publicznego czy działalność gospodarcza - co wybrać?
- prezentacja dobrych praktyk.

Blok IV jedno spotkanie 8 godzinne

- pozyskiwanie środków na finansowanie działalności podmiotów integracji i ekonomii społecznej - rodzaje finansowania, np. crowdfunding, jak i gdzie szukać źródeł, tworzenie projektów na rzecz lokalnych społeczności w gminie/powiecie, zlecenie zadań publicznych).
- wzmocnienie roli lokalnych liderów.
- współpraca pomiędzy PES a JST i Biznesem oraz innymi Podmiotami Ekonomii społecznej a rola lidera w tym wszystkim

Jednym z punktów programu eventu były warsztatowe zajęcia dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych między innymi dotyczące profilaktyki antyuzależnieniowej z wykorzystaniem innowacyjnych metod nauki przez doświadczenie: np. ćwiczenia manualne, zręcznościowe i sprawnościowe z wykorzystaniem sprzętu symulującego spożycie alkoholu, środków psychoaktywnych, alkogogle – okulary pokazujące świat, który widzi człowiek będący pod wpływem alkoholu.

Alkogogle to specjalne gogle imitujące postrzeganie rzeczywistości jak pod wpływem alkoholu (zaburzenie widzenia, problemy z oszacowaniem odległości, itp.). Poprzez wykonywanie różnych codziennych czynności, a także ćwiczeń sprawnościowych i zadań na czas użytkownik może stwierdzić, jak bardzo zaburzone jest postrzeganie rzeczywistości po spożyciu alkoholu i zrozumieć dlaczego trzeźwość w trakcie pracy jest tak istotna. Założone przez uczestnika alkogogle spowodują u niego następujące reakcje: obniżenie koncentracji, spowolnienie czasu reakcji, problemy z określeniem kierunków, zniekształcenie widzianego obrazu, problemy w ocenie odległości, zmniejszenie możliwości oceny sytuacji, podwójne widzenie, brak koordynacji mięśniowej. Alkogogle uświadamiają przyszłym i obecnym kierowcom, jak wielkie zagrożenie stwarza alkohol spożyty przed jazdą samochodem. Najlepszym sposobem aby zapamiętać pewne rzeczy jest właśnie przekonać się o tym na własnej skórze. Uczestnicy chętnie brali udział w slalomie i rzucie piłką do celu w założonych alkogoglach. Prowadzący mówił o wpływie alkoholu na sposób poruszania się i reakcji na rzeczywistość jak również o bezpieczeństwie na drogach. Uczestnicy otrzymywali atrakcyjne odbłaski, aby poprawić swoją widoczność dla kierujących pojazdami.

Przeprowadzono działania animujące mające na celu zebranie informacji dotyczących postrzegania Cetunia jako miejsca pracy, życia, funkcjonowania. Działania zawierały również elementy konsultacji społecznych. W oparciu o aktywne formy działań animacyjnych i metodologię włączenia społecznego oraz budowania tożsamości lokalnej przygotowano wielkoformatowe plansze, na których mieszkańcy dzielili się swoimi odczuciami w kontekście miejsca i życia. Zadaniem mieszkańców było napisać swoje odpowiedzi na kartkach samoprzylepnych i przyklejenie do poszczególnych plansz. Mieszkańcy odpowiadali: „Cetuń, mieszkam tu bo... - (pisownia oryginalna) dobrze się tu czuję; bo muszę; mieszkam tu, bo tu się urodziłam; dla mnie jest to najpiękniejsze miejsce na ziemi, tu się

urodziłam, tu pracuję, nie zamienię tego miejsca na inne; dlatego, że mam tu dom i rodzinę; bo są fajne zabawy – rewitalizacja; bo lubię; mieszkam tu, bo Cetuń to najpiękniejsza wieś w gminie Polanów; są to bardzo ładne okolice”, „Cetuń, najchętniej odnowiłbym/abym tu.... – „boisko, świetlice, drogi i ludzi na przystanku; odnowić elewację pałacu, drogę, chodniki, pomalowałabym wszystkie budynki, odnowiłabym ogrodzenia; pałac; picie alkoholu na przystanku; plażę nad jeziorem; ” oraz „Cetuń, najbardziej podoba mi się tu... - boisko i sklep; świeże powietrze; jezioro Wielkie; boisko; pałac; park wokół pałacu; otaczające miejscowość lasy i jezioro; sandacze w jeziorze; Pani sołtys”.

W ramach integracji mieszkańców poprzez wspólne działanie i zabawę została przygotowana gra miejska oraz inne aktywności np. z chustą Klanza, czy przeciąganie liny. Gra terenowa cieszyła się ogromnym powodzeniem, a polegała na udzieleniu odpowiedzi na 10 pytań, dotyczących historii Cetunia, jego walorów architektonicznych, przyrodniczych, turystycznych i innych.

Odpowiedzi na te pytania znajdowały się na dużych planszach rozwieszonych na całym terenie festynu. Za poprawnie wypełnioną kartę do gry uczestnicy otrzymywali drobne upominki, a następnie odbyło się losowanie i 3 zwycięzców otrzymało nagrody główne. To zadanie uzmysłowiło wielu mieszkańcom, jakie mają zasoby i walory swojej miejscowości oraz poznali historię w sposób zabawowy, łatwy do przyswojenia. W wielu przypadkach osoby obce sobie zaczęły ze sobą współpracować, aby poprawnie odpowiedzieć na pytania.

2. **„Przewodnik po zrównoważonym rozwoju”** – Przewodnik, który w czytelny i jasny sposób porusza szerokie, skomplikowane i często kontrowersyjne zagadnienia współczesnego ekorozwoju.
3. **„Jacy ludzie, taka przestrzeń”** – Publikacja dotycząca przestrzeni publicznej – Ideą publikacji było uświadomienie funkcji przestrzeni publicznej tworzonej przez jej użytkowników, jako miejsca inicjowania działań wpływających na rozwój społeczności. Publikacja przyczynia się do rozbudzenia świadomości, jak wiele funkcji może pełnić nasze wspólne otoczenie i jak wiele radości może przynosić korzystanie z niego.
4. **„Przewodnik po społecznych formach aktywności”** - Publikacja poruszająca tematykę szeroko rozumianej aktywności społecznej. Stanowi formę drogowskazu dla osób szukających informacji i inspiracji do podejmowania własnych aktywności.
5. **„Pomorze Środkowe – społeczeństwo, wieś gospodarka”** - Celem publikacji było przedstawienie charakterystyki Pomorza Środkowego ze szczególnym uwzględnieniem problemów społecznych i gospodarczych. Przesłanką inicjatorów publikacji stało się dokonanie diagnozy oraz ukazanie specyfiki tego obszaru, a także wskazanie potencjalnych możliwości jego aktywizacji i rozwoju.

Podczas imprezy przeprowadzono konkursy adresowane do dzieci i dorosłych. Na placu wyznaczono miejsce gdzie przygotowane były atrakcje dla dzieci. Pogoda pozwoliła rozstawić dmuchany zamek i zjeżdżalnię. Każde dziecko mogło pomalować twarz, robić bańkami mydlane oraz otrzymać zwierzątko lub kwiatka zrobione z balonów. Plac nieustająco był oblegany przez licznie zgromadzone dzieci. Dorośli też mogli znaleźć coś dla siebie. Przez cały czas grała muzyka przy której zgromadzeni mieszkańcy doskonale się bawili.

W pierwszym konkursie pn. „Gra miejska” zwycięzcami zostali ex aequo: Halina Jeschke, Sylwia Misiak i Hela Jasitczak. W zmaganiach konkursu pn. „Wyścigi narciarskie” laureatami zostały pary: I m-ce Wiktor Pietrzak i Kacper Reszko; II m-ce Gabrysia Wilamowska i Zuzia Piątek; III m-ce Tadek Stec i Filip Sawicki. Natomiast w konkursie pn. „Herbatka z mumią” zdobywcami nagród zostali: I m-ce rodzina Prorok; II m-ce rodzina Misiak; III m-ce rodzina Stec.

Podczas eventu dystrybuowano nieodpłatnie smycze oraz odbłaski „miś” poprawiające widoczność pieszych na drodze.

Podczas eventu animacyjnego prezentowano również elementy światowego programu edukacji społeczno-finansowej **Aflatoun** – programu, który odkrywa potencjał dzieci i daje uczestnikom wyjątkowe doświadczenia edukacyjne. Celem programu Aflatoun jest kształtowanie u dzieci umiejętności krytycznego myślenia, jak najlepszego wykorzystania swojego potencjału, wyposażenia w podstawową wiedzę o finansach, prawach i obowiązkach. Edukacja społeczna uczy dzieci bycia odpowiedzialnymi obywatelami, zainteresowania wydarzeniami społecznymi i angażowania się w nie. Edukacja finansowa rozwija umiejętności oszczędzania i planowania budżetu przy jednoczesnym zaangażowaniu finansowym we własną firmę. Program oparty jest na pięciu kluczowych elementach: osobiste odkrywanie i zrozumienie; prawa i obowiązki; oszczędzanie i wydawanie; planowanie i budżetowanie; dziecięce przedsiębiorstwa. Program Aflatoun sprawia, że edukacja społeczno-finansowa stanie się atrakcją zarówno dla dziecka jak i dorosłego. Prezentowane w nim nowe sposoby dochodzenia do wiedzy, jej przetwarzania i korzystania z nich w różnych dziedzinach życia, pozwalają na wspólną zabawę całej rodziny, podczas zajęć w szkole czy świetlicy.

Przez cały czas trwania wydarzenia na przy ognisku pieczono kiełbaski, które zostały skonsumowane przez uczestników eventu. Późnym wieczorem odbyła się zabawa taneczna dla dorosłych.

EFEKTY I REZULTATY EVENTÓW ANIMACYJNYCH

Od czasu przekształceń systemowych w latach 90. na wsiach popegeerowskich (którą jest Cetuń) objętych rewitalizacją ludzie wciąż mają poczucie „porzucenia”, krzywdy, „nieprzydatności”, wyrzucenia na margines, że ich sprawy nikogo nie interesują. Jest jeszcze wiele osób przeświadczonych, np., że „to gmina powinna skosić trawnik na placu zabaw na którym bawią się moje dzieci” i gmina się powinna opiekować i troszczyć o ludzi i o wieś tak jak kiedyś PGR. Sytuację pogarsza fakt, że negatywne zjawiska dziedziczone niekiedy w 3 pokoleniu (dlatego należy pracować z dziećmi i młodzieżą), że to co mogłoby być superatrakcyjne i na czym wieś mogłaby zarabiać (np. jeziora, stawy, atrakcyjnie położone tereny rolne) zostało sprzedane przez ANR i potencjał tych miejsc jest wykorzystywany w niewielkim stopniu. Oczywiście część przedsiębiorczych mieszkańców Cetunia sobie dobrze radzi np. za granicą gdzie podjęli pracę, albo w Koszalinie – to najbliższe duże miasto.

Proces dojrzewania społecznego lokalnych społeczności do wzięcia odpowiedzialności za przyszłość swojej wspólnoty to proces rozłożony na lata. Właśnie teraz, w ramach spotkań dotyczących rewitalizacji powstaje zaczątek, który będzie dalej pracował.

Niska aktywność społeczna i niechęć do angażowania się odbija się na lokalnych liderach, których jest niewielu. Liderzy, którzy z biegiem czasu zostają radnymi, sołtysami bardzo szybko się wypalają od natłoku spraw do załatwienia i odpowiedzialności, są zmęczeni, mają poczucie, że jak przychodzi chwila próby to zostają sami na placu boju, bo na wsiach mało jest angażujących się osób. Osoby, nawet te które są aktywne, nie chcą się formalizować, nie widzą sensu ani potrzeby zakładania np. stowarzyszeń. Boją się odpowiedzialności, nie mają kompetencji liderkich – wiedzy i umiejętności. Jest kilka osób, które chciałyby się zaangażować w jakiś bezpieczny dla siebie sposób (bez angażowania dużej ilości godzin czy angażowania finansowego) ale nie wie jak to zrobić. Teraz na spotkaniach dotyczących rewitalizacji te osoby zaczynają się ujawniać. Chciałyby w swojej wsi coś zmienić ale nie wie w jaki sposób i wszystko wydaje się takie trudne. Albo liderzy mają sytuacje konfliktowe, których nie potrafią skutecznie, konstruktywnie rozwiązać. Grupa niezadowolonych osób np. na zebraniu sołeckim odwołuje sołtysa a lider zniechęca się do współpracy. Obserwuje się duże skonfliktowanie wsi, zadawnione, niezłatwione konflikty, braki w komunikacji między mieszkańcami. Generalnie na całym obszarze rewitalizowanym obserwujemy niski poziom współpracy na rzecz dobra wspólnego i zaangażowania mieszkańców.

Eventy animacyjne pozwalają na rozpoczęcie wspólnego i wartościowego spędzania czasu rozpoczęcia myślenia o swojej społeczności, jako dobru wspólnym, o które należy lub chce się dbać. To nie zleceniobiorcy zadań wskazują co jest dobrem wspólnym miejscowości, a mieszkańcy. Wynika to z potrzeby podniesienia jakości życia dzieci, młodzieży i dorosłych i budowania społeczności opartej na wspólnym dążeniu do lepszych relacji międzyludzkich, a co za tym idzie poprawy jakości życia. Mówi się, że „czas to pieniądz”, ale u nas „czas to wartość” i jest to bardzo dobrze i efektywnie wykorzystamy czas w procesie rewitalizacji. To jak go wykorzystamy teraz będzie skutkowało w przyszłości. Nie da się zmienić wszystkiego w jednej chwili, bo na to, że te miejscowości są w procesie rewitalizacji niestety pracowano przez dziesiątki lat.

Partycypacja społeczna teraz właśnie nabiera rzeczywistych kształtów oraz pokazuje jak ważne jest inwestowanie w ludzi, bo to od nich wszystko się zaczyna. Każda społeczność jest inna: różni są ludzie, którzy ją tworzą, różne ma zasoby, tradycje i doświadczenia. Mieszkańcy poszczególnych

miejsowości wybierają własne cele społecznego zaangażowania, poprzez to umożliwiają realizację tych przedsięwzięć, które w danym miejscu są naprawdę potrzebne.

Efektom i rezultatem eventów animacyjnych są m.in.:

- Wstępna rekrutacja osób zainteresowanych wzięciem udziału w zajęcia edukacyjnych dla lokalnych animatorów i liderów
- odkrywanie przez mieszkańców potencjału swoich miejscowości
- integracja i często poznawanie się na nowo
- praca w zespole na rzecz swojej miejscowości
- rozwijanie kreatywnego myślenia wśród dzieci i młodzieży
- załączek przyszłych wspólnych działań
- pokazanie narzędzi animacyjnych możliwych do powielenia w innych miejscowościach
- wskazanie lepszego dostępu do usług społecznych (edukacji, opieki zdrowotnej, kultury)
- promowanie równych szans wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji
- wspieranie aktywnego uczestnictwa mieszkańców w życiu miejscowości
- tworzenie warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu
- budowanie tożsamości lokalnej
- pobudzanie aspiracji rozwojowych w zakresie poprawy jakości życia
- początek budowy kapitału społecznego
- inicjacja zmiany problemów lokalnych na cele do zrealizowania
- pomysły na projekty lokalne np. w programie "Społecznik", czy "Działaj Lokalnie"
- integracja środowiska lokalnych przedsiębiorców, samorządowców, mieszkańców w działaniach na rzecz dobra wspólnego.